

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник илази Недељом у јутру. Цена му је годишња 5 ф.-ринти у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стане лист овај дукат цесарски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, ван турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 52.

Предплату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронава печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају наручбине.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

С овим бројем свршава се година нашег листа. Позивамо поштоване читаоце на нову претплату. Лист ће нам бити од сада за по табака већи, а цену остављамо стару:

На годину	5 ф.
На по године	2 ф. 50 н.
На четврт године	1 ф. 25 н.
	Уредништво.

Помоћна каса у Земуну.

Опет имамо да јавимо читаоцима за нов завод, који се хоће овде у Земуну удружено завести. Тако звану „помоћну касу“ намеравају установити, као што такве постоје свуда по горњим местима, и који дају помоћ нижој класи људи. Већи трговци, имаоци непокретног имања лакше могу наћи у случају потребе капитала, него занатлија или трговчић, којих је имање незнатно, и главни им је капитал положен у њиховом раду и вредноћи.

Велики одбор земунске штедионице у својој седници 20. о. м. закључио је једногласно, да се таква „помоћна каса“ у Земуну заведе под управом штедионице, и која ће сачињавати под именом „помоћна каса“ друго одељење земунске штедионице.

Подигнут на основу и у принципу самопомоћи, задатак је овогом заводу тај, да се даје, као што је већ речено, мањим људима сретство за унапређење њихове радње, и тиме да служи за подизање општег благостања ове вароши и њезине околне. Мали занатлија, као и сваки онај који је самосталан, наћи ће ту помоћи у случају потребе, па неће морати друге молити, да му кредитују или да јамче за њега. Ту ће се помоћи сви они, којих је главни

капитал њихов лични рад и вредноћа. У нас је баш тај веома знатни народни капитал — љутски рад — доста не плодан, и то највише због тога, што људи немају довољних средстава.

Сад је питање, на који ће се начин тај завод завести, и како се може човек, који осим своје вредноће и поштења нигди ништа нема, узјамити новаца без гаранције. Одговор на то питање управо је дао повода, да се такви заводи заведу. Удружењем се то постиже. У њему ваља силу потражити, којој у материјалним стварима ништа није не могућно.

Сад да говоримо о томе, како и на који начин се може тај завод установити. Као пример узећемо постанак таквога завода на другом месту.

У вароши *** склопило је неколико ваљаних људи, који имађаху сажалења са патњом сиромашних својих суграђана, па намераваху, у помоћ им притећи, најпре мало једно друштво, које је с временом све веће постајало, јер му се је све више чланова придружило. Сваки члан друштва приложио је недељно 50 новчића у задружну касу, сумицу, коју је сваки могао заштедити, и што није ни осетио, кад је улагаше. Кад су његови улози већ били нарасли на неколико форината, имао је члан право на зајам, један за другим. Недељним улозима чланова, као и од интереса, што платише они, који су зајмове подигли, скупиле су се у задружној благајни знатне суме, које се опет члановима под интерес даваше.

Тако се постигла двојубна цел: штедња и помоћ. Што се пак сигурности позајмљених новаца тиче, то се претпостављало, да сваки онај, који је ступио у друштво као члан, има толико поштења, да ће своју обвезаност испунити. Зато је и мо-

гао са одобрењем већине гласова одборника подигнути зајам на своју меницу, и само у ванредном случају морао је други члан за њега јамчити. То може стога бити, што сав добит и сву штету задруге сви чланови заједнички имају да носе, на што се сваки својим приступком обвезао.

После извесног времена закључује се рачун са сваким појединим чланом, коме ће се његово потраживање или исплатити, или ће се од њега наплатити оно, што дугује задрузи. До њега је, да остане по том још члан ове задруге. Овај рачун закључује се са члановима само с тога, да се одржи ред у задружној манипулацији.

Ево још једног примера.

Да претпоставимо, да је мало по мало број чланова задруге нарастао на четири стотине. Да рекнемо, сваки члан плати при ступању у друштво два форината, после сваке недеље по 50 новчића. После једне године изнело би имање задруге већ знатну суму од 11.200 фор., а после четири године, што би било време, за које се чланови обвезују у задрузи остати, било би 42.400 фор. а са 6% интереса 49.000 форината. — Из овога се види до које величине може се удружењем доспети, макар да су прилози по себи не знатни.

Ово је задатак, који је земунска штедионица на себе примила, да га оживотвори. Скорим ће се почети о томе радити, и надамо се, да ће се моћи произвести и овде код нас у Земуну. Такви заводи постоје свуда по горњим местима. И у нашој околини има вароши, где су их завели н. п. у Новом Саду, и свуда показују добар напредак и добротворни улив на подизање материјалног стања сиромашнијих класа људи.

Земун. Пре неки дан опет имадо- смо скупштину нашег варошког за- ступништва. И овај пут било је важ- них предмета на дневном реду, и дођоше ствари у претрес, које су начелног значаја. Но најважнији од свију предмета беше општински бу- джет, предрачун прихода и расхода варошког, за идућу 1869. годину, који ћемо саопштити читаоцима у це- лости други пут пропратећи га ру- брику за рубриком,

Из самога рада општинског већа могоне читаоци видети, да се ту поједини предмети доста темељно и свестрано испитују, и општинарима се не може одрећи ревност да сваком приликом интерес и право општинеко пред очима имају па ни плаку не попуштају од права њези- ног. Али исто тако мора се признати, да се и наш г. Градоначелник свој- ски зиузима за интерес општине, као што то показује и сам г. бри- гадир. Каква разлика постоји сад и некад у том виду!

Колико је похвално такво пона- шање наших општинара, толико мо- рамо жалити, што се многи од њих често одлуче од вршења дужности, неки пак је никако и не врше. Зато се мора потпуно одобрити опомена г. Градоначелника, коју је говорио у том смислу општинарима. Допуш- тамо да је томе узрок од чести сам закон, који је натерао грађане, да морају против своје воље бити општинари, кад су избором на то позвани. Али при свем том морамо им и ми повторити градоначелни- кове речи, да права тежња за устав- ношћу налаже, да се пре свега оп- штинска аутономија негује и упраж- њава. Могли би томе још додати, да сваки који је на то позван да ради у општини, не треба у нераду ово садање згодно време да пропусти. Сад нам се ваља користити, да се многи недостатци уклоне, које до- сад сметаше у општинском животу нашем.

Још нам ваља споменути једно решење општинског већа у тој сед- ници, с којим се у начелу не сла- жемо. Један овдашњи грађанин, који има право на гостионичку радњу која није скопчано са извесном не- покретношћу, тражи да ту радњу премести на друго место у вароши, варошко заступништво то није доз- волило, него је решило, да се ре- чена радња мора радити у истој кући, за коју је дозвољено.

Ми судимо, да то решење није коректно и противно је цели, коју је законодавац постићи хтео, то јест да се конкуренцијом унапређују рад- ње. У принципу свака је радња сло- бодна, а што су неке извесне радње ипак скопчане са концесијом, то ваља потражити у моралној гаран- цији, коју држава изискује од по- тражилаца таквих радња. Но кад је некој особи концесија већ удељена, то она своју радњу може радити на ком му драго месту вароши. За пре- мештање гостионичке радње треба му само јавити местној власти с тога, да види, да ли је локалитет онакав, као што то прописују полицајни про- писи. Нова концесија није од потребе, нити се може по нашем мњењу ту читати, да ли се то може дозволити у обзир на локалну потребу или не. Од таквог питања чинити од- зависно премештање гостионице у дру- ги какав сокак вароши, значило би губити из вида цел, коју је зако- нодавац конкуренцијом у радњама постићи намеравао.

(Општинско веће 24. Октобра.) Под пред- седништвом г. Мајора-Градоначелника. Господа магистратски приседници: Карл, Орел, перовођа, П. Петровић и А. Јовановић; К. А. Петровић, Солар и Марковић. Општинара било је четрнаест. Сед- ница је била заказана у пол 9, но одпочела се тек у 10 сахата, што се пре није општинари иску- щили. Г. бригадир барон Кшпак заузео је по- часно место председниково. Седница је трајала пре и после подне до пол 7 часова у вече.

Г. Градоначелник отворивши седницу рече, да пре него што ће се прећи на саме предмете већа- ња, мораће неколико жалѣних речи општинарима изустити због тога, што он већином са свим мало ревности показују у вршењу општинареке дужно- сти своје. Ономад и. п. ни један није дошао да председава полицајном суђењу, те се није могло због тога ништа предузети, премда је било много партаја и предмета за решавање. И судије се ту- же, што општинари не долазе као приседници при кривичним испитима, као што то закон прописује. Ево ни данас нема их на броју, који је прописан за општинеко већање. Ово је жалостан знак не- марности. Конституционална начела изискују, да се општинека аутономија упражњава. На то су по- звани општинари, то им је у дужности. Који ту дужност неће да врши, боље је, да да оставку на звање, у које је постављен поверењем његових су- грађана. Закон, истина, прописује, да се строге мере употребљују против оних, који напусте своју дужност; али је то жалосно сретство, које не служи на част ни појединим општинарима, ни целома телу. Имамо право, а општинари напусте то право, које им је само поверено, да оно у име свију врше.

Кад је г. Градоначелник ту опомену општина- рима изговорио, и г. први вар. представник још је констатовао, да ретко кад и на самом примири- телном суду има потпуни број приседника, штаће г. ђенерал, да ли се општинари уредно позивају, и на који се начин позивају. Речено му је, да то бива увек на два-три дана пред скупштином. Требало би то чинити још једанпут у дан саме скупштине, рече, јер општинари су људи послени, који лако могу заборавити, као што из сопственог искуства зна,

Г. Ивић је мњења, да је то знак немарности за општи интерес. Кад се тиче избора каквог чи- новника ма и последњег служитеља, ту сви долазе,

но за важније ствари не показују интерес. Тако многи наши општинари напусте и само оно важно право, које уживају по закону, то јест да су при- седници кривичним испитима. Г. Солар ће рећи на опомену градоначелникову, да тај укор не за- служују присуствујући, него они који не долазе на дужност. И г. Паић држи, да се тиме оптужује сво варошко заступништво, а узрок тој немарности треба у самоме закону потражити, који је наредио, да избрани општинар до шесте године живота служи или мора 200 форината да обе платити. Општи- нар бити јест почаст и могло би се звање вршити да је свака три месеца већање, као што наређује закон. Али ми се позивамо сваког месеца, што је многим тегобно, тим више, што су општинари по- звати још и на друго вршење службе. Зато нам ваља мислити на сретство, како би се томе до- скочити могло. Али за казнење нисам, рече, никако. Ја мислим, да би се могли за приседнике крими- налним испитима и друге ваљане грађане позвати, који нису општинари.

Г. вар. Управитељ признаје, да је тешко за општинаре и од штете им је толика дангуба. Они су приседници кривичним испитима, примири- телном суду, полицајном и кривичном суђењу, мо- рају бити у свима комисијама и т. д. А и он није за казн, јер трговцу, занатлији и т. д. већ је то- лика дангуба осетна каштига. Г. Паићу ће одго- ворити општинар г. Илџаћ, да није звање општинара само почаст него је и дужност. Јер неко те по- слове мора вршити. Општинска аутономија је благо које чувати морамо, а напустити то право, значи грешити против интереса општине.

Г. ђенерал ће питати, колико има свега оп- штинара? Речено му је, да њих има 30 и 10 за- ступника. Закон прописује, да при општинским закључцима морају две трећине гласати, да закључ- чак вреди. То је одвише много, јер ретко кад има двадесет на састанку. Доста би било и десет, а код примирителног суда тројица и при испитима и комисијама један. Г. Ивић рече, да је у Бечу ђе- нералу Заставниковићу и Фрому говорио за недо- статке општинског закона, и да су му ови рекли, да треба само те недостатке министарству на зна- ње дати, па да се уклоне.

Г. Градоначелник јавља, да је од ђенерал-ко- манде дошао налог, да се изаради послени ред за општинско веће, па би се могло том приликом ви- сокој власти и не практичне прописе општ. закона поднети. Г. ђенерал ће на то рећи, да је тај налог изишао услед његовог извешћа. Јер онакве исте појаве као у Земуну бивају и на другом месту. И Панчевци, и. п. долазе, рече, само онда сви у скуп- штину, кад имају какву међусобну распру расправ- љати. Он би препоручио, да се на ту цел изабра одбор, који би побележио оне тачке, које би у за- кону изменити ваљало. На овај предлог пристадо- з сви општинари, и на питање, који да се избере, рећи ће г. Паић: четири варошка претставника и г. Ивић.

Ова кандидација г. Паића изазвала је од стране г. Ивића ово изјашњење: Он се тога примити не може, нити се то од њега заклевати може, почем је већ за општину толико радио, и своје и својих пицара време жртвовао, да је то постало штетно по њега, и да је заостао с тога у приватним својим пословима, од којих једино живи. Зато мо- ли, да га општина поштеди са новим налогом. Најмање пак, рече, могао би се примити тог посла на препоруку г. Паића, који ме је онако неправедно нападао због оних 100 форината, што сам годишње добијао из општинеке касе, те ме је морално на- терао, да се те награде одрекнем. Шта више, ма- ло ме с тога још и беда не снађе, да платим оп- штину штету од 60000 форината, што је финанси- куратура кроз две године задржала актове. Ја сам готов, рече, свагда општину служити и њезни ин- терес што боље могу заступати, али што иде преко моје снаге, то се од мене заклевати не може. Ево и ова писмена, што ћу их општини читати, морао

сам понас радити, само да буду готова на време. Нисам ни имао времена да их стилстички прецизирам.

Сад наступи тишина кроз неколико тренутака, коју прекида г. Паић рекавши, да су то личне ствари, које не спадају овомо. Г. Ђенерал ће рећи, да се доиста не може заклевати, да све један човек ради, и да се жртвује општини. Г. Солар на то примети, да не мамо другог, који би то знање имао, за то молимо, да се г. Ивић прими тога посла. Г. Стеван Марковић ту исту молбу изусти, рекавши, да је то г. Ивић као правнику у струци, те ће најбоље умети вршити тај задатак. Г. Ђенерал пак пита, како би било, да варошко заступништво онуомава маџистрат, да овај у његово име то чини?

Г. Градоначелник, који је такођер г. Ивића молио, да се прими тог посла, рече. Главни је да се за закључке прописани број смањива. Доста би било за то десет уместо двадесет. Нечовечно беше, да онај, кога изабраше за општинара, морао то знање примити, или 200 форината платити или ухапшен бити. То је сад престало. У обзир узети ваља и то, да по месној потреби нашој можда треба нешто изменити, што је за друга места од потребе. Кад се буде послени ред изradio, то ће се моћи и о томе белешке чинити, као и то определити, на који начин да се стављају општинарима предмети на знање, о којима ће се већати. Г. Ивић пак рече, да ће до који дан јавити госп. Градоначелнику, да ли ће се примити тог посла, или не.

Сад се тек пређе на дневни ред предмета ове седнице. Г. варошки Управитељ јавља, да је одбор по примљеном налогу поднео елаборат о условима, под којима ће општина саучествовати у грађењу савских дола. Од варадинске регименте нисмо добили оне податке, које смо тражили. До овог часа нису нам из Митровице дали ни одговора на писмо маџистратско, премда би то вужно било. Очекавши на то због тога, што је ствар хитна, написао је г. Ивић два писмена, од којих једно садржава изјашњење општинско ради грађења дола, другим пак хоће да се ограда против сваке штетне последице, које би могле отуда бити по општину у обзир на њезино право на речено по топу изложено земљиште. Г. варошки Управитељ уступи г. Ивићу своје извештачко место, а овај прочита од речи до речи оба писмена, која се примају с малим изменама, које беху предузете усљед приметаба г. Ђенерала.

Г. сенатор Петровић интерпелује г. Градоначелника ради премештања вашаришта на ледину пред београдском капијом. То чини, рече, сад поглавно с тога, што је г. Ђенерал ту, па ће нам моћи казати, да ли ће бити допуштено, да се земунски вашари држе на војничком вежбалишту. Ту се изроди жива дебата између општинара Горњоварошани и Францајци ни су за то, да се вашариште премести. За то није ни г. Ст. Марковић, док остали општинари хоће да се премести. Г. Ђенерал уверава општину, да од стране војне команде неће бити никаквих препрека. Вашари могу се на вежбалишту три, пет, петнаест и више дана држати. Дакле да свршимо ту ствар, рече. Који је за премештање, тај нека устане. Осам њих општинара устало је, а пет нису. На то ће рећи г. Ђенерал, да ту нема за закључак прописани број гласова, и почем је већ 12 сахати прошло, то да се прекине седница, па после подне може се рад продужити. (Свршише се.)

Исправак. У извешћу о општинском већу од 10. Октобра случајно је изостао цео један став, који говори о реду при гашењу и одбрани од ватре. Ми ћемо поталко о опширном том елаборату говорити, који је у реченој седници био примљен већином општинара, пошто су неке мале измене предузете.

— Дописник наш београдски јавља нам за сјајан дочек, с којим беше у српској престолници предусретен преузвишени родољуб бискуп Штросмајер. Ми се Земунци с тако чиме не можемо похвалити; јер као што смо славнога бискупа без икакве свечаности дочекали, тако беше у Уторник у 9 часова у јутру само од г.г. Градоначелника, вар. Управитеља и Полицајкомесара испраћен. Општинара не видосмо на растанку баш ни једнога. То неслужу на дику нашој свести. Поштовање заслуга и врлина ваља један пут да се свуда показује и зар ми мање имамо права и потребе одавати признања тежњи за духовним јединством српско-хрватскога народа него у Београду? Још допуњавамо наш извештај у прошлости листу тиме, да је узвишени гост походио варошку кућу и ту у лицу градоначелника целој општини изразио свој поздрав и родољубну наклоност вароши нашој.

(За дружино.) Српска наша певачка задруга даваће у Суботу 9. Новембра трећу своју редовну беседу са игранком, на којој ће се, као што чујемо, неке нове песме певати. У идућем броју надамо се да ћемо моћи читаоцима опширни програм саопштити.

— Господин витез Зоретић, главни консул у Цариграду, наименован је за Ђенералног консула у Сарајеву. Морамо нашој влади честитати на том избору, јер је исти господин таман човек за то важно место, и што знамо, да ће га и Бошњаци радо гледати у Сарајеву, где је добро познат још од пређашњег његовог бављења у Босни. По одласку пуковника Јовановића из Сарајева послаше тамо људе, који нити познају народ нити језик народни. Такав беше покојни Хас, такав и садашњи Ђенерални консул Херцберг. — Овуда прођоше опонад за у Сарајево три војне наше, мудир Мустафа-Терикпаша, топцијски Ђенерал Хафисберг и инцињерски Ђенерал Ахмедберг. У Босни као да се чине сад особите војне припреме, кад толико виших официра тамо одлазе. Прошле недеље такође је прошао овуда за Сарајево Есатпаша Ферикпаша (подмаршал) пешачки.

— На путу од Бежаније у Сурчин, код дољних винограда, нађено је пре неки дан мртво тело неког граничара Сурчинца, на коме се видело да је сикиром убијен. Као што се чује, под сумњом је тога злочинства један човек из Сурчина, у кога је крвава сикира нађена. Затворен је већ. — Још и за другог убијенога

Сурчинца јављају, кога је тело донешено у овдашњу болницу ради секцирања. За овога се говори, да је убијен у двобоју. — Тражи се судом неки Деспот-Сентиванац, који је ономад у Четвртак неког Јецка Грујића на друму код Варадина похарао. Човек је узрастан, црно-мрког лица, сув и дугачке црне косе. одело му је обично бачко-сељачко. — Јуче су неки Горњоварошани учинили екцес тиме, што су од говедара на силу отели њихову марву, коју је овај терао у обор, што нехтедоше платити пошашу. Не само што отеше марву, него дочекавши га на путу злоставише говедара.

— Из Београда нам пише наш дописник: „20. Октобра беше за нас значајан дан. Први родољуб југо-славенски г. Ђурађ Ј. Штросмајер, Ђаковачки владика, дође у нашу средину и беше свечано дочекан. У вече дође силан и најотменији свет београдски пред митрополију, где је славни гост био на вечери. Беше велика бакљада и певачка задруга отпевала је три песме, хрватску, српску и словенску: „Лепа моја домовино“, „Шта ћутиш, ћутиш Србине тужни“ и „Напреј заставе“. На прозору стајаше он са митрополитом нашим. Јован Бошковић професор поздравио је владикау лепом беседом. Рече: „Српско-хрватски народ није велик бројем, али кад је удружен свешћу и одушевљен љубављу к народној слободи, има га довољно да може себи обезбедити опстанак!“ За тим набрајаше његов рад и последице тога, и помену стари раздор наш и садању очевидну тежњу за јединством народним. На послетку лепо рече: „Ми непретимо ником својом заједницом, већ желимо отворено и искрено, да смо у пријатељству са сваким народом, који љуби слободу, и који поштује права народа српско-хрватскога, где год га има, иначе може бити само дипломатске свезе између владе и владе, а не и пријатељства између народа и народа!“ После тога говора загрмеше усклици јединству народном и великом добротвору народном, Штросмајеру! Владика од бурног и непрекидног усклика „живео!“ једва дође до речи и овако одговори: „Браћо! хвала вам срдачна од мене на вашим осећањима! Ја се придружујем њима и мислима које су потекле из бистре свијести и чиста срца! Положај нашега народа је згодан и ја верујем у лепшу будућност његову. А верујте ми, да ћу и ја од своје стране гледати

да допринесем к тому, колико могу, свим срцем и свом душом својом!"
 На те лепе речи владичине обновише се још бурнији патријотски усклици. Око 10 сахата вратио се владика у Земун на конак. Овде је добио још и ову адресу од славенских родољуба, што живе у српској престолници са више стотина потписа:

„Преувишени владико!

Добро нам дошао, дико Југославије, дични сине посестрима троједнице, најдрагоценијег бисера њеног! Добро нам дошао у српскоме Београду! Кад срце кипе од веље радости, препуно благих чуства, ту су и најбурније речи сиромашне да тумаче наша осећања. Несмо ни дошли да Те величамо, но да Ти нашки, простодушно и срдечно захвалимо за све добро што си роду учинио. Да си велик, да си с божје стране праведан, да све добро унапредниш, и да љубиш слово наше мило, то се чује где се готер славски збори. Прими дакле поздрав с драга срца, прими тојду захвалност свију врлих, прими уверење да ће се по обаврју Југославије светло име Твоје сјати као звезда на небесном своду! Истина, обаврје ово застрто је сада густом маглom и црним „димом“, али тим сјајније сија звезда наших нада. Нека се мрачне облачине тарау око ове звезде, ама ће нам опет осветљавати ставу која води к ваједничком спасу. Ома ће вековати с другим нараштајем, јавор гусле о теби ће владико, вујити, уз гусле ће слепац тебе славити док је нашег рода и племена. Живео нам дакле славни Југословенски меценате, живео први сине троједне краљевине, живео на многа љета.“

— Г. Сундечић, наш познати песник данас је отишао одавде на Црну Гору, где ће се опет станити. Годину дана бавио се у Београду и оставио је и тамо као и свуда лепо успомену.

— Званичне „Српске Новине“ донесоше закон о уређењу народног позоришта у Београду, које ће по томе стајати под врховном управом министра просвете. Закон је ступио у живот од 17. Окт. о. г. На предлог мин. просвете поставише намесници у име Њ. Свет. члана држ. савета г. Филипа Христића за председника позор. одбора, а за подпредседника г. Јов. Бошковића, професора в. школе. Мимогред јављамо, као што се чује, да ће се позориште, како буде готово отворити апотеозом пок. кнезу Михајилу, коју пише г. М. Бан. — Г. М. Петронијевић министар на расположењу постављен је за главнога секретара у државном савету. Једва се један пут свршио претрес оптужених због убиства кнеза Михајила. Државни тужиоц предлаже за Мајсторовића смрт за Драгишу Станојевића и Милојевића 20 год. заточења, Ракичићу и Кузмановићу 20 год. робије а Антоновићу, Вучићевићу и Станку 5 год. робије. Пресуда ће бити можда у Уторник.

— Потврђена су саборска закључења, у којима је учињено доста

замашних промена. Њ. Величанство пропратило их је овим речима: „Поверавајући нашем угарском министру црквених дела и просвете извршење ових с 1. Јануаром г. 1868 у живот ступајући установа, изјављујемо нарочиту нашу вољу да се врховно право надзора, пристојеће нам у пословима грчко-источне цркве подпуно сачува, а тако исто и право општега наставнога законодавства не окрњено уздржи. Дано у Бечу дне 10. Ауг. 1868. Франц Јосиф. Барон Ј. Етвеш.“

— У Пешти су се састали скоро сви српски и румунски заступници у стану Чарнојевићевом и закључили су одбацити основу већине одборске за народности и примити онај мањине (Милетићев, Брановачков и Мочоњијев), а ако се неби ни једна мањ. странка изразила за њ, онда да иступе из сабора са протестом. — У Четвртак су почели договори у Пешти о поштанском уговору међу Србијом и државом аустријско-угарском.

— Идућег месеца састаће се у Сарајеву босанска народна скупштина, на којој по вилајетском уставу треба да буду 28 посланика, половина мусломанске, други немусломанске вероисповеди. У „Босни“ читамо о сој скупштини: „С помоћу божјом има се сада у вилајету босанском друга вилајетска скупштине држати. Ради тога је телеграфом свијем властима у вилајету дат налог, да се избори депутираца за ову скупштину у месецу Рецепу сврше, а депутирци са својим предлозима да 1. Шабана у централно вилајетско место дођу.“

— У Румунској се нешале. Оружају се на врат на нос. У Америци је наручено 15.000 нових пушака, а у Пруској 100.000 ока барута, који се осим тога и у самој Румунској прави. — У Букурешт је дошао неки пуковник са више официра, да обучава Румуне новоме оружју. — Друштво једно Мациниста купило је једно добро близу Букурешта да ту концентрира устанак источних народа. И Гарибалди ће доћи тамо на пролеће, а синове му очекују сваки час.

— У Шванији стоје две партаје републиканска и монархичка. Провизорна је влада врло уздржљива и као да је своју слабост тиме показала, што је зактевала, да се Изабела удаљи од границе. Дон Карлос се скоро јавно већ краљем прогла-

сио, а још ван земље. Многи су отпуштени из војске, који су познати као пријатељи краљичини.

— Како је Изабела, шпањолска краљица газдовала показују најбоље њезини 900.000 фунти штерлинга које има у енглеској банки. Даље је нашла садања влада од старе владе дефицита 2.400 милиона реала. Још је Изабела за време своје владе послала папи 20 мил. реала, да организује зуавску војску, па и то наравно из државне касе.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

Беч, 26. Октобра. (Телеграм.) Банатска пшеница у Бечу 87|88-фунт. 4.60; визелбуржска пшеница у Буру 87-фунт. 4.40 (за готово); визелбуржска пшеница у Најсиду 88|89-фунт. 5 фор. (за готово). Словачка раж у Бечу 80|81-фунт. 3.60. Јечам у Бечу: моравски 72-фунт. 3.80—85, словачки 72-фунт. 3.85, аустријски 73-фунт. 4.25. Маџарска зоб, травито, 45-фунт. 1.84, 48-фунт. 2.04. — Промет у пшеници 20.000 мерова.

Стање воде Саве.

Код Земуна:

У Петак 25. Октобра: 5 ст. 10 пал. над нул. Суво.
 „ Суботу 26. Октобра: 5 ст. 10 пал. над нул. Суво.

Код Митровице:

У Петак 25. Октобра: 8 ст. 7 пал. над нул. Суво.
 „ Суботу 26. Октобра: 6 ст. 7 пал. над нул. Суво.

Код Сиска:

У Петак 25. Октобра: 4 ст. 5 пал. над нул. Суво.
 „ Суботу 26. Октобра: 3 ст. 0 пал. над нул. Суво.

и Земун, 26. Октобра. Ове недеље беше житарска радња на нашој пијаци доста жива, и било је и приличног довоза. Цене су се мало поболшале, без да су вести са горњих пијаца дале томе повода, где су цене од три месеца дана сталне, јер беше у храни слабо промета. Наши шпекуланти обично се међу собом натерују, што је наравно продуцентима добро дошло.

Чисто жито се плаћало по 4 фор., наполица по 3.20—40, јечам по 2.60, зоб, врхом, по 2.10 меров. Кукуруза слабо беше ове недеље довожено, при свем том, што су цене скочиле. 100 ока плаћало се по 3.20, 3.40 до 3.50. Ова цена чини нам се, да је претерана. Јер кад знамо, да се данас у Пешти може добити кукуруз за Мај-Јуни ваган по 2.20. то се морамо чудити шпекулантима, што се тако натерују. Познато је, да је једна овдашња кућа прошле недеље 5500 вагана закључила, концем Априла по 1.60 да стави франко у шлеп на Кустошу. Кад се то све зна, зашто дакле да плаћамо за кукуруз у клипу 1.40 ваган, на коме има још 40 новчића трошка осим интереса до месеца Јуна, а плод је ове

године тако обилан, као што га одавно било није.

Овде се сад товари један шлеп дунавског друштва са зоби за Бур. Стање воде у Дунаву, Сави и Тиси добро је за пловидбу. Кад већ говоримо о пловидби, то да вам јавим, да је бечко лађарско друштво уступило своје лађе и шлепове дунавском друштву, које је, као што се чује у договору ради исте цели и са угарским друштвом. На тај начин ће дунавско друштво знатно умножити своја транспортна средства, али ће у исто време не стати и знатна конкуренција. Такве фузије нису од користи по трговину. Боље би било да се друштва умноже, него што се умањавају.

Наша вина, које већ од две-три године купују страни купци, што пре тога није било у тој мери, извезено је досад 1300 акова. Цена му је данашња 3.50, но продуценти не дају га ниже од 4 фор. Страних купаца вина још има овде.

Хоћу овом приликом да напоменем недостатак наше пијаце, тојест што немамо ваљаних и поузданих сензала. Време би било, да трговачки одбор о томе води бригу, и да се заузме код власти, да тој давнашној потреби прискочи. Овде, игина постоје тако звани комесари пијаце. Но не знамо, да ли овај предмет спада у њихов делогруг. То знамо, да се они слабе брину, што

по пијаци бива, особито Петком, кад су довози јаки. Ту се често догађају ствари, које нису у реду.

Ту ће у место уредне пијаце за трговину наћи читаве руље отимача, који се понашају као да имају повластицу да харају и отимају свету на очиглед, користећи се туђом муком, знојем сељака. На тај начин и с таквим поступком нећемо дићи нашу пијацу, и продуценте силом натерујемо, да носе храну у Бановце. Препоручујемо трговцима, који купују преко тих „ваљаних сензала“, да буду предосторожнији, а да не нашкоде својом немарношћу свој нашој вароши.

Дуђанска радња ове недеље прилично се може назвати, јер су мање више сви добро пазарили. Брашнарска радња се код нас све више развија. Тако је ту скоро опет ново стовариште брашнарско-темишварског парног млина — отворило радњу. И то нам показује поље, на које би требао предузимачки дух наших капиталиста своју пажњу обратити.

Земун. За недељу дана ове су просте лађе пр шле Савоушће за Сисак. Лађа Б. Д. Николића из Панчева са 1800 шенице, 6000 зоби и 2000 мерова кукуруза. Лађа Јакова Гондоша са 3950 мерова равне хране. Две лађе Јосифа Лучића, једна са 9000 мерова жита, друга са 8500 мерова кукуруза. Лађа Стефана Могута са 4000 јечма, 2000 кукуруза и 3000 мерова жита. Лађа Јована Хубера са 6000 мерова жита. Лађа Јована Теуша са 6000 мерова жита.

Панчево. Извештај о радњи панчевачке штедионице мес. Октобра.

Примање.

Готовина од месеца Септембра	ф. 18945.87
Улови овога месеца	33879.—
Камата од зајмова на залог	3.06
Камата од зајмова на непокретности	82.05
Пристајбине од зајмова на непокретности	27.35
Од есконта меница	257.66
Уплаћене менице	2620.07
Писемине	—40
За штедионичке књижице	3.40
	ф. 55818.86

Издавање.

Плаћени улови	ф. 602.—
Камата на улоге	3.22
На зајмове на залог	153.—
На зајмове на непокретности	5470.—
На есконтирање меница	13808.29
У рассертицама	19011.62
За намештај	538.28
За трошкове	6.33
За плату	163.33
Готовине за следећи месец	16062.79
	ф. 55818.86

Панчево, 31. Октобра 1868. п. р.

Панчевачка штедионица.

Земун. (Званично.) Сутра у Понедељник почеће се овде панлаћивати пореска и перцентуална данација сретством војене езекуције без изветка.

— Од 1. Новембра п. р. дозвољено је у Тврдену код Сурчина сећи шуму под познатим условима. Но без цедуља од власти није никоме дозвољено ући у ту шуму, јер иначе ће бити кажњен.

— 4. Новембра о. г. у 10 сахата пре подне биће у Митровици лицитација шумских послова Моровићске, Лађарске, Хртковачке, Купиновачке и Сурчинске. Штемловани оферти примају се до самога дана лицитације. Ближе се може дознати у канцеларији шумскога надлежатељства.

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	21.	22.	23.	24.	25.	26.
	О к т о б р а					
Дукат цесарски	5.50 ^{1/2}	5.49	5.49	5.50	5.50	5.50
Сребро	113.75	113.75	113.75	113.85	114.—	114.20
5% металици	58.—	58.15	58.20	58.20	58.30	58.20
Ови е кам. мај—новем.	59.—	59.20	59.—	58.80	59.—	59.15
5% народни зајам	63.10	62.90	63.40	63.20	63.25	63.30
Акције народне банке	808.—	813.—	808.—	809.—	808.—	808.—
„ кред. завода	213.10	213.30	214.40	216.40	218.50	218.20
Ловови 1860. године	86.90	87.50	87.40	87.60	87.50	87.90
Лондон	115.60	115.70	115.75	116.—	116.—	114.20

Пловидба местне лађе до 20. Новембра.

Из Земуна у Београд, у 8 сахата у јутру.
Из Београда у Земун, у 8 и по сахата у јутру.
Из Земуна у Београд и Панчево, у 9 сахата у јутру.
Из Панчева у Београд и Земун, у 1 сахат по подне.
Из Земуна у Београд, у 3 сахата после подне.
Из Београда у Земун, у 3 и по сахата после подне.

Индијске приповетке.

Молим свакога, који ми још за исту књигу дугује, да ми што пре пошље новце.

Уједно јављам, да имам још доста нераспроданих књига. Ко би желео узети, може наручити код мене или код г. Павла Михајловића, чиновника у министарству финансије у Београду.

У Земуну, 27. Окт. 1868.

Сима Поповић.

У ПАНЧЕВУ.

У ФОДОРИЋЕВОМ СТОВАРИШТУ

СОБНОГ НАМЕШТАЈА, СТОЛАРСКОГ

и тапетарског еснапа налазе се на продају

мртвачки сандуци од метала разне величине врло лепо и сасвим јефтини.

УНИВЕРЗИТЕТ КРАЈИНА

Наш друштвени живот.

То је веома важна ствар. Раз-

вијен друштвени живот може се с

правом сматрати најачом пољом у

општинском наредовању. О тога и

хоћу да овде проговорим коју о њему.

Човек је рођен тако, да живи и

да мора живети с људима. Силе су

му омерене. Зна се шта може, а шта

не. Тако н. пр. мисао може се зачети

у једном човеку, али њезино оства-

рење зависи од друштвене припо-

моћи. Сви су људи браќа и по ство-

рењу, и по мисама и по цели. (Што

неколико неспретника има на се из-

роје, те пороцима — човечанство —

назива небраћом). Сви имају једну

потребу, један интерес. Слобоуду, у

којој се разарању сваки напредак,

као што је ми желимо себи, жели

је и сваки други човек и сваки

Ашли народ. Слобоуденел и уна-

преденел једнога народа унапреденел

је нешто цело човечанство. Као што

је држава то државе и никакве праз-

нине нема између њих, тако је телно

закончан интерес људи и народа.

И е тога што је снага човечанја

омерена, што је слободна свију људи

заведничка, е тога се појавила и по-

требаност — развијана друштвена жи-

вота и неговане заведничкога дара.

Јед, развијен друштвени живот у

Ашу народном, чистом и не поква-

рениом, у Ашу српском и поштева-

патријотска заведничка дара — то

је пут, то је начин, то је све што

наш може уздихи у светлости слобо-

де и њезине слободати.

Врло мало, али за то много ви-

ше скривених места, где морач наги

и скривених крчова, где се пре под-

лаштво развије, него слободна ми-

сао и једна искреност.

Колико бете наши јавних забав?

Дри, четри у години! Па и то није

народна забав, и ту се не чује рењ

ни нема, која би пада на Ашу

слушаца, као бисерна росица на

цвет, па да ју крепи и одушевљава;

нелого се ту види само раскашано

играње и опакж се шапућање, које

може свакојакога садржаја бити.

Но у место свега тога наши фе-

те пуне каване и гостионице, а то

је најјаснији знак занемареноста дру-

штвеног живота. Па и ту бете дет-

ко чути озбиљну рењ о крђи и газ-

динству, о општини и општинском

раду, о народу и његовим невољама,

нелого само оловарања и изразе заоб-

нола срња и кад твојница говоре, ту

век трекем "лори образ."

А где је друштвени живот у

такво јадном стању, ту не може би-

ти ни заведничкога дара, јер он пре-

та само на основу онога. Ту вам

се онда и она мала снага, што је

имамо, поцена као бекрђићик. Ту

ким не могу давати, јер је све гупо;

ту се појаве *gocodiv*, који опет не

могу давати е осталима, јер је све

простота и злоторије се не сме на-

дупавати; ту вам се нађу *gogamam*,

који има је заборно давати за општу

липа свота; "ту вам се укажу *stavni*,

који кажу, одакле ће мађи знати

боже нелого ми е стота неђе да даје

који не ете оне ете

неће он ете ни да се ете оне из-

реке Хоратијеве: "Отпугни богино,

нисам више, који сам био;" ту вам

се нађе *onak*, који буге е тога, што

би ради да важе као паметни, и

штоји мо! Али хајте да прође кроз

све рејове његове, па нека се сам

каже.

Љућа — то је прво и најзгодније

место, где се може остварити степен

друштвенога живота.

Па како је овде у нашој крђи?

Одговор са свим кратак: нема

ни трага од друштвеног живота!

Колико бете наши овде кућа, да

у искреној љубави живе?

Врло мало, али за то много ви-

ше таквих, које једна друћу дужне

и оловарају.

Колико бете наши јавних ме-

ста, где би се људи па и женики

не е састајале, и апаратено време

летње у паметном и озбиљном раз-

говору проведи, и Аше вечеревим-

ске у лепом и мориној забави Аш-

тебној прекратили!

Ономе, што је изнад њих.

И место отворене рењи на мериану,

на меглу, где рењ законом поглаје,

указује се пригодно слободунаштво

по одањима, чује се потемљиве

ондаги и име узимају, као даво Ашу.

Лакве окомности Ашу Аш ето-

бодин вољу, спречавају озбиљан рад.

И место отворене рењи на мериану,

на меглу, где рењ законом поглаје,

указује се пригодно слободунаштво

по одањима, чује се потемљиве

и „друштво за распростирање ваљаних књига“, па тако основати и једну месну библиотеку, којом би се само уз извесну залогу сваки могао служити. Тако би се избиле из руку рђаве и туђе књиге нашим женскињама а и мушки би више читали, на што се сада и не сећају. Тако би читалиште постигло своју цел, тако би се и наш друштвени живот поправио и развио.

И тако уређено читалиште требала би певачка задруга да потпомаже својом снагом колико хармонише њезина радња са оном целу.

Морамо признати да се у Земуну ништа не ради, што би природу за општи рад развило. Ништа не радити зове се радити за уназађење, јер у таквој прилици отима зло мах.

Пробудили се један пут у нама дух удружења, окусимо ли један пут искрене љубави братскога живота, заиста ће не стати свакога раздора. Партациности не могу казати, јер у нашем месту и нема партија. Ово је заблуда, страст и непознавање себе и оних с којима живимо, а партија има свагда своје начело.

Удружење ће нас издићи изнад ове кужне магле, која нас раздвајањем слаби. Удружење ће нам изнети све мане наше и ми ћемо их се отргести, кад их познамо. Удружењем ћемо познати потребе наше, и мајка ће учити ћерку раду и газдинству а не ће је тровати модом, учиће је ерпски мислити и осећати, а не ће је пустити да беспослепа „кокетира“ с прозора по ваздан и да слуша звуке са кадзме. Удружење ће нас утврдити у заједничком раду и неће пустити завист и злобу да завађа трговце и раденике, јер рад свакоме ујемчава слободан и поштен живот. Удружење ће нам улити поштовање према свачијој поштеној личности без разлике „сталежа“, јер оно не дели људе по суром гуњу и ливрејисаним слугама. Удружењем најпосле јача у нама самопоуздање, те да не морамо зазирати од „сумњивих људи“ и од „власти“, јер је свест јача од клеветника, а власт хоће само што је право.

Дођимо дакле к себи и удружимо се! Измењујмо искрено поштене мисли, па ће свест наша свладати све неприлике. Доћи ћемо у границе правога живота, које је човеку природа положила и не ћемо лутати по мраку незнања, у којем се само страсти негују.

Тако радимо и бићемо сретни, бићемо јаки и слободни, бићемо напредни и чувени, бићемо браћа и по мислима и по тежњи.

Толико држах, да ми је ваљало проговорити о нашем друштвеном животу, који је једина сфера човеку. Годину сам дана живео у Земуну. Сада га остављам. Па у колико сам га познао, а држим да сам доста хтео сам на поласку да искрено искажем мишлење своје. Нека ми нико не подметне рђаву намеру. Овде као и у свему што сам писао руководила ме је искрена жеља за напредком, чему ћу свагда тежити ма где био!

Сима Поповић.

Суђење учесницима у кнежевом убијству.

(Наставак.)

б) Што је по сведочби заклетог сведока Марице Профира Димитријевића из Смедерева, долазио осуђени Павле к Милану често — парочно зимом и у Милановом квартиру државао се више дана са њим; и

в) што је по сведочби исте Марице а по казивању самог туженог Лазара Милојевића живио Милан с реченим Павлом у тесном пријатељском сношају; и

г) што и он сам признаје да је доиста предубиство кнежево о прошлој маневри долазио у Београд и састајао се неколико пута с реченим коловођом Павлом у Павловом обиталишту.

А све ово у тесној је свези једно с другим и садржава такову околност: да се Милан састајао с осуђеним коловођом Павлом и стајао у подозривом писменом сношају, а то је ближији основ подозрења означен у точки 2. § 121. крив. судског поступка.

4., Околност та, што је Милан и у обраци својој о реченим подозривим писмама објасњавајући њихову садржину говорио час једно а час друго — дакле очевидно лагао; и ова околност да је такође против њега још један доказ по точки 1., под а) § 238. крив. судског поступка.

Ова три основа подозрења под 1., 2., и 3., ово одношење под 4., састављају подпун правни посредан доказ противу туженог Милана — §§ 222. под VI. и 236. и 237. крив. судског поступка.

III. О кривици Димитрија Кузмановића.

Противу овога стоји:

1., Оно, што је тужени г. Мајсторовић с њему казао на испиту своме, које је наведено код кривице Мајсторовићеве у његовој изкази, а на име: да му је г. Мајсторовић саопштио цветне недеље, у Смедереву, да је с Филипом и с Филиновом

дружином у предузећу да се убиством кнеза Михаила насилно учини преврат у земљи и доведе Карађорђевић на владу; да је на понуду г. Мајсторовића пристао одма и он узањ и придружио му се да подпомогне то предузеће обећавши поред тога да ће и сам припремити на то још кога у Смедереву; даље, да се он после тога договарао више пута о истом предузећу; да је он по писму Мајсторовићевом које је добио од овог на неколико дана пре убиства, позвао и неке Азањце, те се ради тога састајали с Мајсторовићем у Смедереву на сами дан убиства; и да је и у само време убиства утврђивао Мајсторовића у истом предузећу уверавајући га, да је од своје стране већ спремио и приготовио на то довољно њих у Смедереву.

То Мајсторовићево казивање подудара се и са околностима:

а) што је Мајсторовић доиста био у Смедереву у означена времена — као што је ово већ доказано код Мајсторовићеве кривице;

б) што и он сам признаје, да је се у та времена наодио тамо с Мајсторовићем; и

в) што су доиста на дан убиства кнежева долазили неки азањци у Смедерево и ту се састајали с Мајсторовићем, као што је и ово осведочено тамо код Мајсторовићеве кривице.

А таково околностно казивање Мајсторовићево — који подпуно признаје своју кривицу, даје против туженога Димитрија ближији основ подозрења по точки 4. § 123. крив. судског поступка.

2) Околност та што је он и пре овог дела у 1863 години осуђен био због растурања пашквила које су садржавале подстракавање противу кнеза Михаила и овога владе — дакле за подобно дело.

Та је околност доказата пресудом суда округа смедеревског од 9 Јануара 1863 год. № 165. § 234 крив. судског поступка, и даје такође један доказ противу њега по точки 2 под а) § 238 крив. судског поступка.

А ово обоје састављају подпун правни посредан доказ § 222. под VI. и § 236. и 238. крив. судског поступка.

IV. О кривици Лазара Милојевића

Противу овога стоји:

1., Неподпуни доказ тај, што је пресудом судском под № 11.699. доказано, да је осуђени Павле Радовановић као коловођа овог злочинства, признавајући своју кривицу изказао у више пута на своим ис-

питима код ислеђујуће власти противу њега ово; да је исти Павле пошто је по углављеном договору с Карађорђевићем приступио био да ради на предузећу, да се убиством кнеза Михаила насилно учини преврат у корист Карађорђевића, уговорио с туженим Лазаром, да Лазар врбује и припрема што више незадовољника противу кнеза Михаила и овога владе а у корист Карађорђевића те тим да му помогне у предузећу, да се ма како учини преврат и доведе Карађорђевић на владу; и да је тужени Лазар по том њиховом договору утврдивши Павла својом готовошћу и уверењем о томе подпомагају своме примио од Павла на ту цел и Карађорђевићеве новце у 800 дук. цес. које је Павле добио био преко Андрије Вилотијевића настојника Карађорђевићевог.

То Павлово казивање подкрепљено је и околностима што су такође доказате истом пресудом:

а) што је Павле доиста и добио новце од Карађорђевића преко Андрије Вилотијевића и раздавао их на то предузеће;

б) што је сведочбом Милана Димитријевића из Смедерева и именовате Марице (која је испитана по кривици туженог Милана) доказато да је од Павла прошле јесени одлазио често у Смедерево;

в) што је Павле то своје казивање потврдио туженом Лазару и у очи на суочењу са њим код ислеђујуће власти; и

г) што је и осуђени Лазар Марић у испиту своме потврдио, да му је осуђени Павле још раније пре убиства казивао, да је дао једноме 800 дук. цес. у цели овог њиховог предузећа.

А таково околностно Павлово казивање судски већ утврђено, даје против туженог г. Лазара ближији основ по точки 4. § 123. крив. судска поступка, јер имаде сва она својсва означена у § 231. под а) нити се истом казивању према смислу овог закона може одрећи па ни умалити вредност доказано само с тога, што Павле на коначном претресу кривице Карађорђевићеве није потврдио и то своје казивање, јер судски је већ доказато да је Павле на претресу томе лагао у свему ономе, што је тада говорио противу истог свог ранијег казивања, и да је се он још из раније смишљао и спремао да га лажно покрене на претресу у намери, да за велику уцену тужену у корист своје фа-

милије од Карађорђевића, извуче овога од казни и веће штете; а кривица траженог Лазара, уплетена је у кривицу Карађорђевића због Карађорђевићевих повода, па је Павле да би успео у смишљеном лажном порицању морао порећи и за туженог Лазара у ономе да му је дао Карађорђевићеве новце — премда на томе претресу није ни претресана кривица туженог Лазара што је опет Павле порекао изреком остало своје казивање о овоме, а према оном својствима условљеним под а) у § 231. и неизискује се, да казивање једног саучесника које даје тек само основ подозрења, мора бити исказано и пред ислеђујућом влашћу и на претресу, већ ил на једном ил на другом месту — што се потврђује и §§ 425., 127. и 161. — код којих је признање доказна вредност казивању једног саучесника и без коначног претреса.

2., Околности — што слеђују:

а) што је сведочбом г. Петра Марковића писара среза левачког у округу Јагодинском осведочено, да је тужени Лазар у 1862. години био на само у својој соби са Филипом Станковићем; и та сведочба докнађена и самим признањем туженог г. Лазара — који потврђује, да се доиста састајао с Филипом у своме обиталишту те године с пролећа, а казивањем коловође Павла осведочено, да је Карађорђевић имао с Павлом преговоре за преврат још од те године, казивањем Мајсторовића, осведочено, да је Филип баш те године добио од жене Карађорђевићеве 2000 дуката цес. за предузеће преврата, а пресудом судском опет доказато, да је Филип доиста њихов саучесник у томе; па и без ових доказа опште већ дознато да је Филип и тада већ био противник постојавше владе, — дакле тај састанак туженог с Филипом подозрив је.

Ова подозривост потврђује се и тиме, што је сведочбом заклетих сведока Милана Милојковића из Придворице а и казивањем осуђеног Павла осведочено да им је Филип казивао, да је у то баш време поклатио туженом Лазару једног коња с целим прибором у вредности преко 40 дуката цес. а тај поклон осведочава се и отуд, што и сам тужени г. Лазар признаје, да је примио тада од Филипа једног коња с прибором а неможе да докаже, да га је купио и сведок речени г. Петар сведочи, да су тужени и Филип оном приликом кад их је застао са-

ме у обиталишту туженог, тек пред њим у један ма и одпочели и свршили пазар о истоме коњу с прибором, без да је тужени и видио шта купује — дакле да је та њихова реч о куповини коња била тек привидна а поклон у цели непоште-ног споразумлења Филипова с њиме.

б) што је тужени Лазара — као што сам признаје састајао се прошле јесени и с Павлом Радовановићем на само у Павловом стану у Смедереву; а Павле је тада као коловођа у наведеноме злочинству врбовао друге и раздавао материјална средства за исто, — дакле и овај састанак туженог с Павлом тајан је и подозрив.

Околност ова подкрепљује се и следећим одношаима што тужени за исти његов састанак с Павлом наводи за узрок, да је то било по званичној дужности правдајући се да му је ишао на позив те га тамо као болног саслушао о неком потврђењу пуномоћија, — а овамо сам признаје, да тада нити је учинио протоколарно саслушање о томе над Павлом нити узео од њега то пуномоћије на потврђење — као што изискује природа таковог позива његовог, — већ само га вели саслушао устмено, па је Павле после подне послао то пуномоћије по другоме у начелство те овај извршио потврђење; што правдајући се да је морао тога ради тада Павлу ићи, признаје на другом месту, да нити је то позивање Павлово ишло редовно са знањем старешине који је тада био у месту нити га је старешина на то изаслао, већ га је вели у подне, кад је из канцеларије ишао кући на ручак, позвао тужени Милан са улице к Павлу; што правдајући се да је на тај Миланов позив отишао узгред к Павлу да неби вели после подне морао из канцеларије ићи тамо.

(Наставиће се.)

КОРЕСПОНДЕНЦИЈА.

Г. Т. II. у II. Учтиво вас молимо, да нам јавите, хоће ли тамошњи предбројници и даље држати „Гласник.“

Господе Предбројнике, који нам дугују, учтиво молимо, да свој дуг што пре намирити изволе. Док се не буду на ново пријавили, престаћемо са шилањем листа.